Туган төбәктә кулланыла торган татар мәкальләрен рус , алман телләрендәге мәкальләр белән чагыштырып анализлау

БУРЫЧЛАР:

1)ТАТАР ,РУС , АЛМАН ХАЛЫКЛАРЫНЫҢ МӘДӘНИЯТЕ , КУЛЬТУРАСЫ АРАСЫНДА БӘЙЛӘНЕШНЕ ТАБУ ;

2) МӘКАЛЬЛӘРНЕ ДӨРЕС ТӘРҖЕМӘ ИТҮ ЮЛЛАРЫН ӨЙРӘНҮ;

Эзләнү эшенең максаты:

татар,рус,алман мәкальләрен чагыштырып анализлау нигезендә , аларның үз телләрендә куллану тирәнлеген ачыклау , бер телдән икенче телгә тәрҗемә иткәндә тәңгәл мәгънәле парын табу.

“Мәкаль ул халыкның гасырлар буе килгән рухи, әхлакый гадәтләрен аңларга ярдәм итә.Ул –язылмаган закон. Аларны беркем дә , беркайчан да үзгәртә алмый ”.

Нәкый Исәнбәт

«Пословицы – это жанр фольклора, афористически сжатое, образное, грамматически и логически законченное изречение с поучительным смыслом в ритмически организованной форме».

В.И.Даль

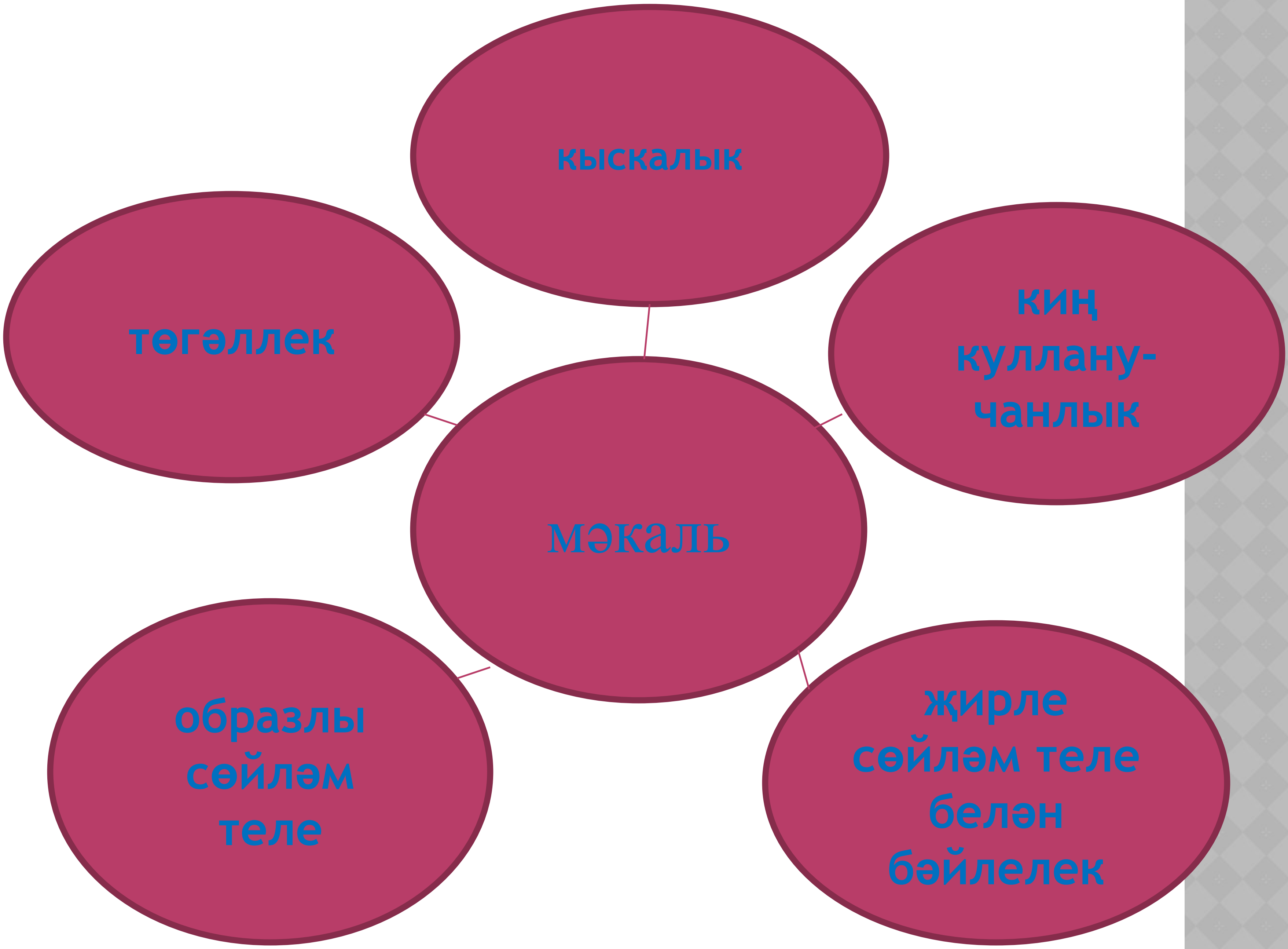
кыскалык
төгәллек
киң
куллану-
чанлык
мәкаль
образлы
сөйләм
теле
җирле
сөйләм теле
белән
бәйлелек

Кем эшләми ,шул ашамый.

Кто не работает, тот не ест.

Wer nicht arbeitet, soll auch nicht essen.

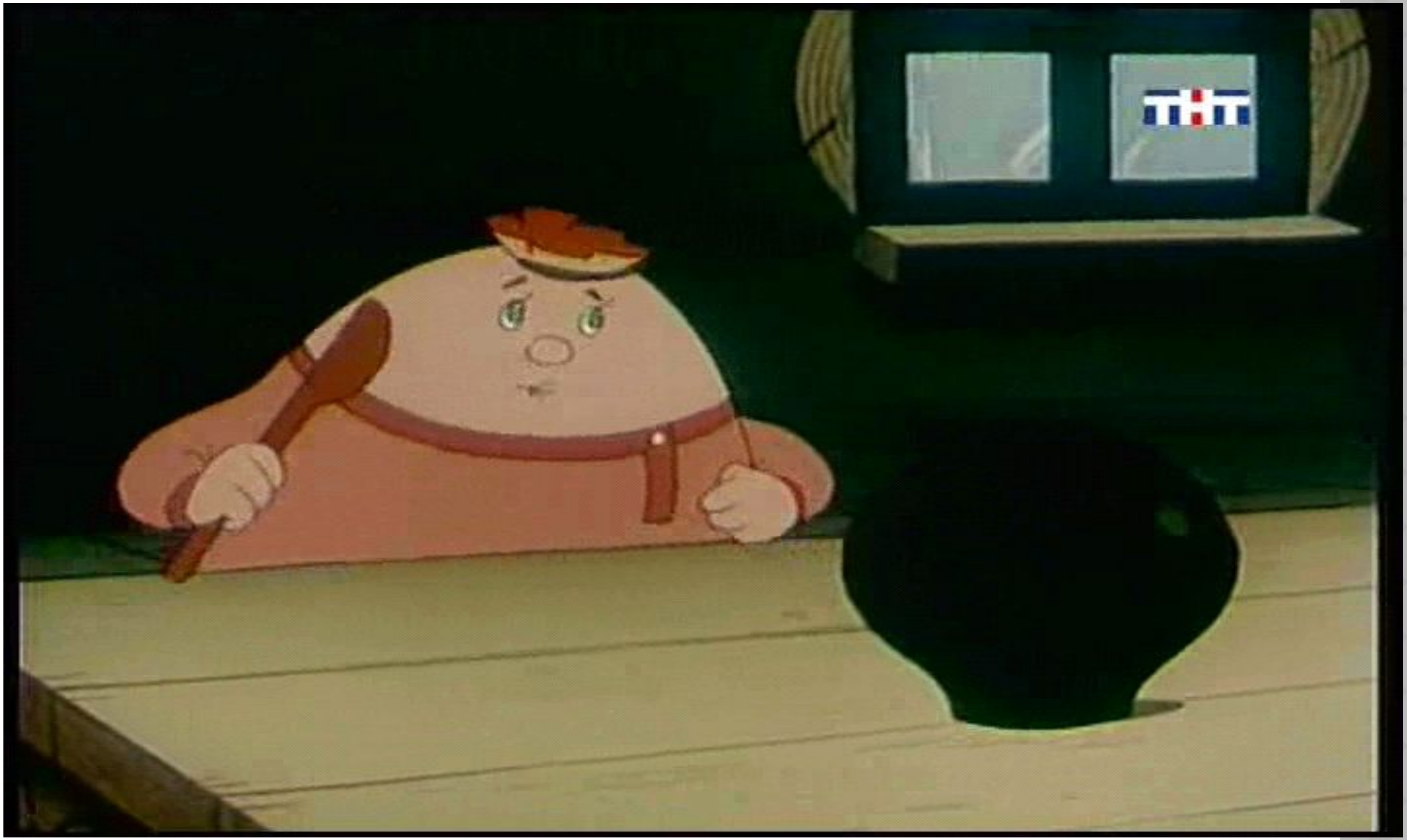

“Коры кашык авызны ерта”

“Сухая ложка рот дерёт”

“Ein trokener Loff elkratzt den Mund”

“Үзеңнеке – үзәктә”
“Своя рубашка ближе к телу»
“Mein Nest ist das best”

“Бер кеше бөтен кеше өчен, бөтен кеше бер кеше өчен”
“Один за всех, все за одного”
“Einer für alle, alle für einen“

“Бер шырпыдан ут булмый”
“Один в поле не воин”
«Ein Mann, kein Mann»

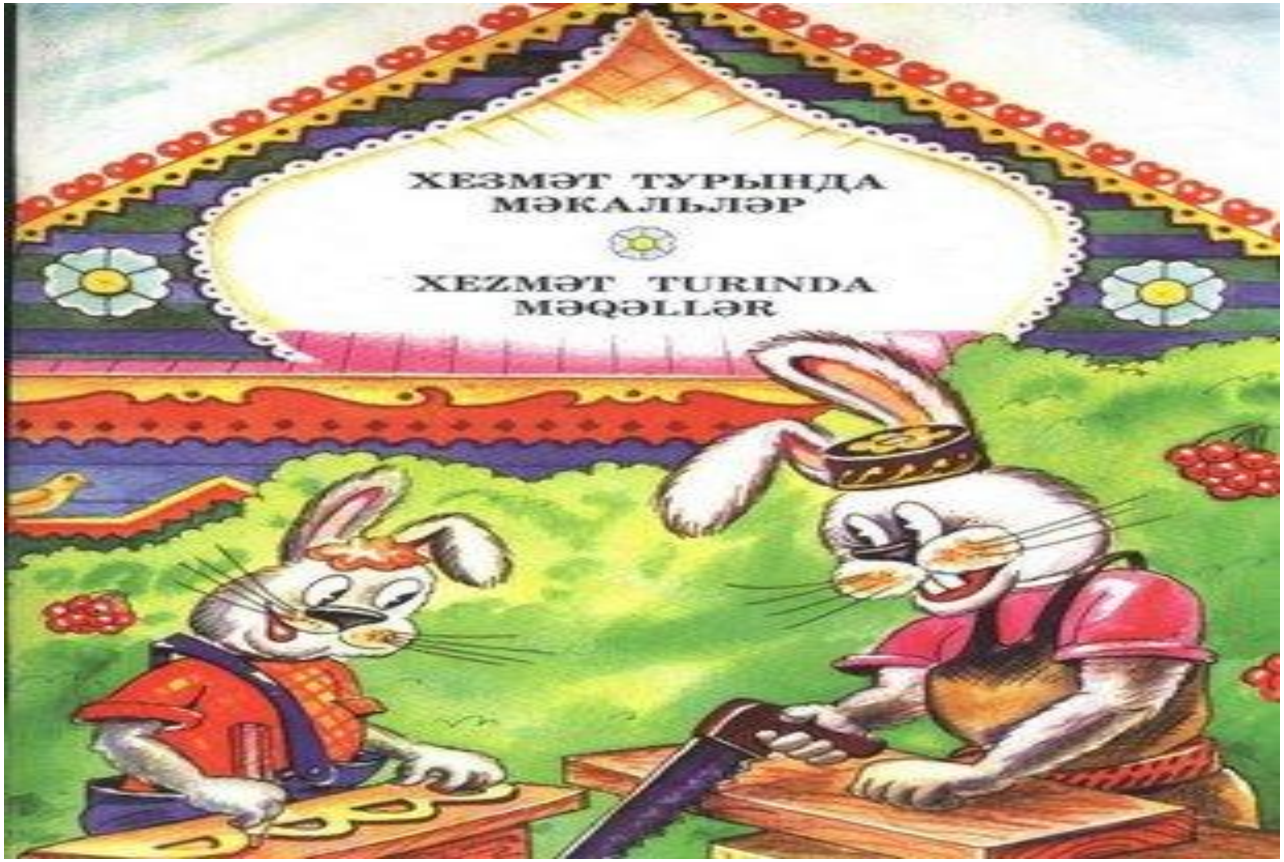

«Бердәмлектә-көч"
"Дело мастера боится"
"Das Werk fürchet den Meister "

МӘКАЛЬЛӘРНЕ ТӨП ӨЧ ТӨРКЕМГӘ БҮЛЕП КАРАП БУЛА :

Беренче төркемгә туры мәгънәле мәкальләрне кертәбез . Андыйлар аз түгел. Мәсәлән: «Один за всех, все за одного / Einer für alle, alle für einen»(Бер кеше бөтен кеше өчен, бөтен кеше бер кеше өчен)

Икенче төркемне туры мәгънәне дә , күчерелмә мәгънәне дә белдерүче мәкальләр тәшкил итә . Чынлап та , *«Куй железо, пока горячо»* | - *Man muss das Eisen schmieden, solange es heiß ist* , *"Тимерне кызуында сук"* кебек мәкальләрнең туры мәгънәсе дә, күчерелмә мәгънәсе дә кешегә акыл бирә.

Өченче төркемгә күчерелмә мәгънәне генә аңлатучы мәкальләр керә. «С волками жить — по-волчьи выть / Mit den Wölfen muss man heulen»Бүре белән яшәсәң,бүре булып уларсың .

«БЕРЕГИ ЧЕСТЬ СМОЛОДУ»

"Намусыңны яшьтән сакла".

“ЭШ БЕТКӘЧ УЙНАРГА ЯРЫЙ”

“У СИЛЬНОГО ВСЕГДА- БЕССИЛЬНЫЙ ВИНОВАТ”

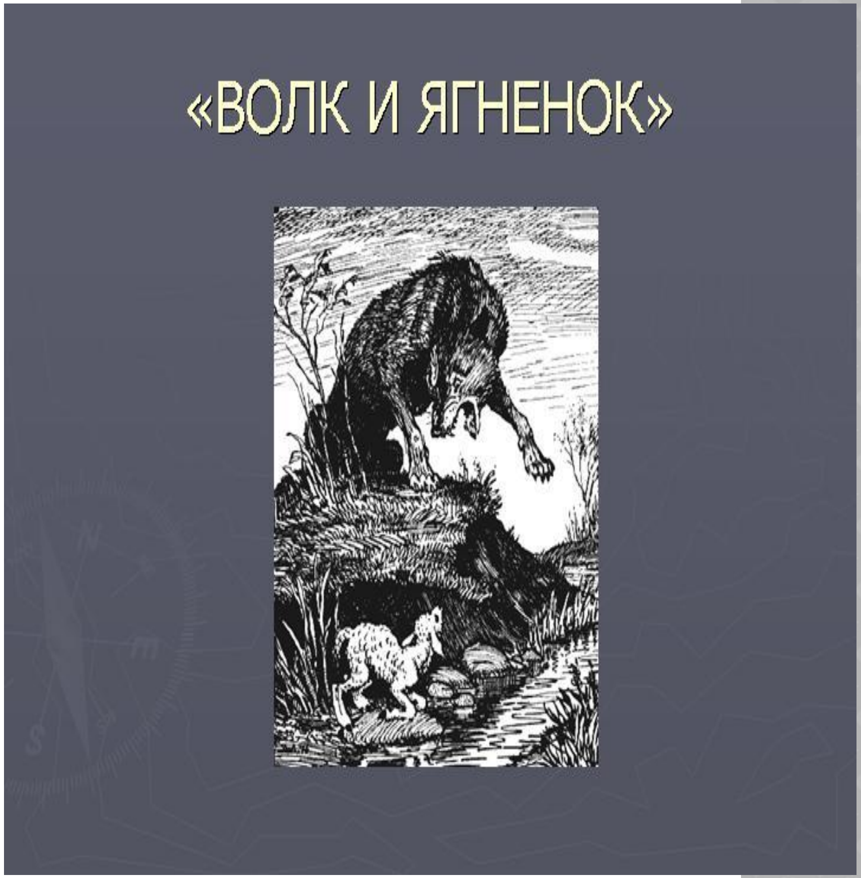

“КӨЛКЕ КУА КИЛӘ,АРТЫҢНАН КУА КИЛӘ”

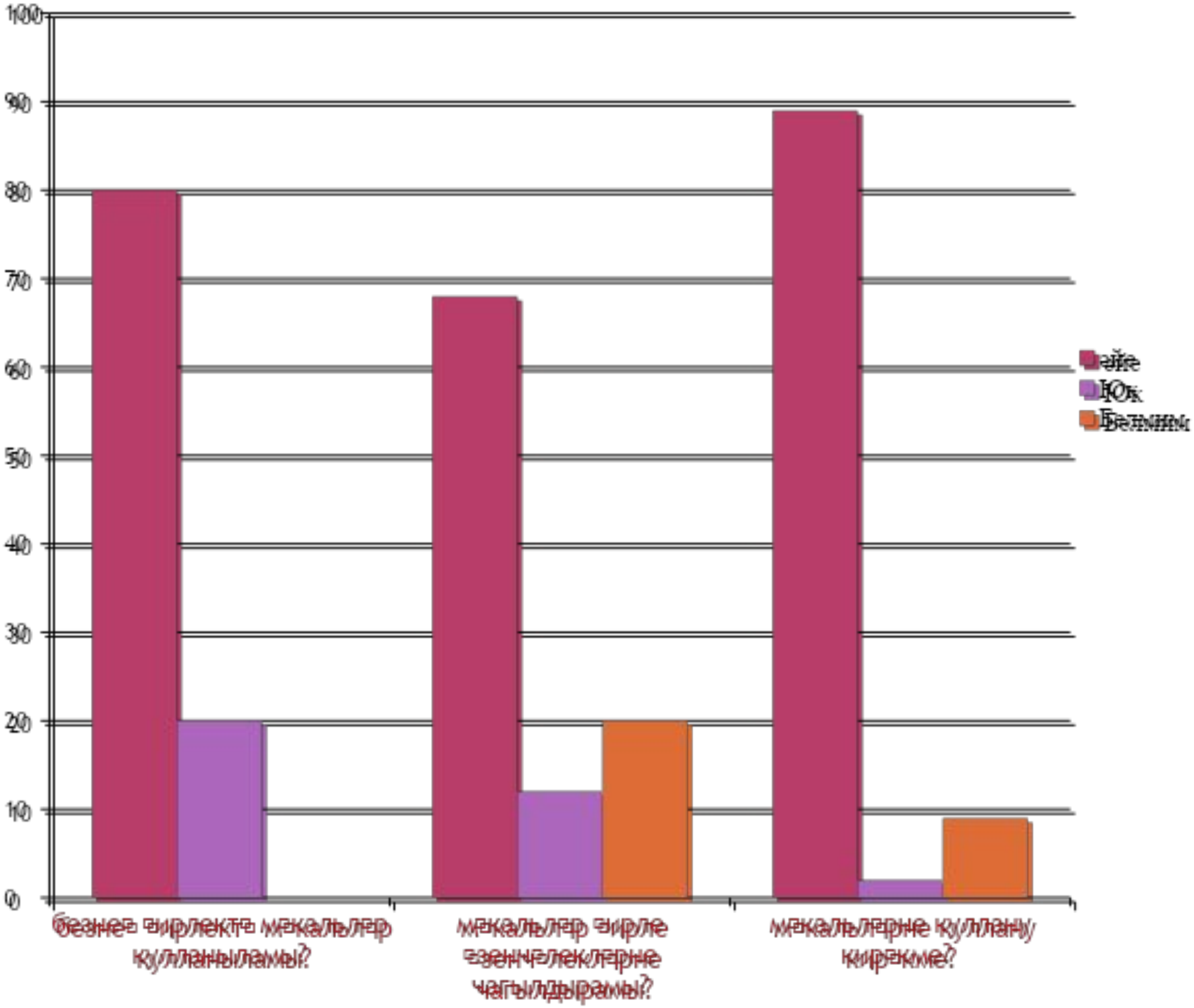
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
Әйе
Юк
Белмим
безнең чирлектә мәкальләр кулланыламы?
мәкальләр җирле үзенчәлекләрне чагылдырамы?
мәкальләрне куллану кирәкме?

Эшкә түбәндәге нәтиҗәләрне ясадык:

1) мәкальләр күп мәгънәле һәм бик үтемле . Аларның искергәннәре , кулланылыштан төшеп калганнары юк . Аларны байлар да , ярлылар да , галимнәр дә , белемсез кешеләр дә бердәй кулланалар ;

2) немец телендәге мәкальләр тәрҗемәгә шактый авыр биреләләр , аларны сүзгә - сүз тәрҗемә итеп булмый ;

3) татар ,рус ,немец телләренең һәркайсында да мәгънә ягыннан тәңгәл килүче мәкальләрне табарга мөмкин .

Автор:
Фәхреева Айзиля Зәбир кызы,
9 нчы сыйныф укучысы

Җитәкче:
Фәхреева Гөлшат Сөнгатъ кызы,
Әтнә районы Шиһабетдин Мәрҗани исемендәге Комыргуҗа урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус теле һәм әдәбияты укытучысы.

Игътибарыгыз өчен зур рәхмәт